

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 31 август 2021 г.
(OR. en)

11047/21

Междуинституционално досие:
2021/0245 (NLE)

ECOFIN 774
CADREFIN 390
UEM 236
FIN 637

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

от ...

за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост¹, и по-специално член 20 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

¹ ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

като има предвид, че:

- (1) Избухването на COVID-19 оказва отрицателно въздействие върху икономиката на Чехия. През 2019 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на глава от населението на Чехия беше 68 % от средния за Съюза. Според лятната междинна прогноза на Комисията за 2021 г. реалният БВП на Чехия е намалял с 5,6 % през 2020 г. и се очаква да намалее с 1,9 % кумулативно през 2020 г. и 2021 г. Дългосрочните аспекти с въздействие върху средносрочните икономически резултати включват поддържане на ръста на производителността, което изисква непрекъснати структурни реформи в образованието, екосистемата за иновации и нейното управление, и целенасочени инвестиции в инфраструктури и научноизследователска и развойна дейност (НИРД). Чехия все още не е напълно подготвена за екологичния и цифровия преход. Технологичните промени, като автоматизацията на производствените процеси, вероятно ще окажат значително влияние върху икономиката на Чехия, предвид експозицията на големия ѝ по размер производствен сектор, включително автомобилното производство. Освен това пенсионната и здравната система създават дългосрочни рискове за устойчивостта на публичните финанси и икономиката.

- (2) На 9 юли 2019 г. и на 20 юли 2020 г. Съветът отправи препоръки към Чехия в контекста на европейския семестър. По-специално Съветът препоръча Чехия да предприеме мерки: да подкрепи икономическото възстановяване, като същевременно запази устойчивостта на публичните финанси в дългосрочен план и увеличи инвестициите; да гарантира устойчивостта на здравната система, да подобри наличието на здравни работници и на първични грижи, както и интегрирането на грижите и разработването на услуги в областта на електронното здравеопазване; да подпомогне заетостта чрез активни политики на пазара на труда, предоставяне на умения, включително цифрови умения, и достъп до цифрово обучение; да подкрепи малките и средните предприятия (МСП) чрез по-широко използване на финансови инструменти за осигуряване на подкрепа за ликвидност, намаляване на административната тежест и подобряване на електронното управление; да даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да стимулира частните инвестиции, за да подпомогне икономическото възстановяване; да съсредоточи инвестиции в екологичния и цифровия преход, по-специално в цифрови инфраструктури и технологии с висок капацитет, чисто и ефикасно производство и използване на енергия и устойчива транспортна инфраструктура, включително във въгледобивните региони; да премахне бариерите, възпрепятстващи развитието на напълно функционираща екосистема за иновации; и да осигури достъп до финансиране за иновативни предприятия и да подобри публично-частното сътрудничество в областта на НИРД. След като направи оценка на напредъка в изпълнението на тези специфични за държавата препоръки към момента на представяне на плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ), Комисията констатира, че е постигнат значителен напредък по отношение на препоръката за предприемане на всички мерки, необходими за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване.

- (3) На 1 юни 2021 г. Чехия представи на Комисията своя национален ПВУ в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. ПВУ беше представен след процес на консултации, проведени в съответствие с националната правна рамка, включващи социални партньори, местни и регионални органи и други заинтересовани страни. Националната ангажираност с ПВУ допринася за успешното им изпълнение, за трайното им въздействие върху съответната държава и за надеждността им на европейско равнище. В съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията направи оценка на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на ПВУ в съответствие с насоките за оценка, предвидени в приложение V към посочения регламент.
- (4) ПВУ следва да способстват за общите цели на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 („Механизмът“), и на Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, създаден с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета¹, за да се подкрепи възстановяването след кризата във връзка с COVID-19. Те следва да насърчават икономическото, социалното и териториалното сближаване на Съюза, като допринасят за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

¹ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 23).

- (5) Изпълнението на ПВУ на държавите членки ще представлява координирано усилие, включващо реформи и инвестиции в целия Съюз. Чрез координирано и едновременно осъществяване и изпълнението на трансгранични и многонационални проекти тези реформи и инвестиции взаимно ще се подсилват и ще създават положителни странични ефекти в Съюза. Поради това около една трета от въздействието на Механизма върху растежа и създаването на работни места в държавите членки ще се дължи на странични ефекти от други държави членки.

Уравновесен отговор, допринасящ за шестте стълба

- (6) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.1 към същия регламент ПВУ представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно уравновесен отговор на икономическото и социалното положение, като по този начин допринася по подходящ начин и за всичките шест стълба, посочени в член 3 от същия регламент, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред съответната държава членка и разпределените ѝ финансови средства.

- (7) Чешкият ПВУ предвижда цялостен и балансиран отговор на кризата във връзка с COVID-19. ПВУ включва мерки, които допринасят за всичките шест стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. В ПВУ се правят изрични препратки към шестте стълба и начина, по който те са обхванати от мерките, и са включени компоненти, допринасящи за един или множество стълбове. ПВУ се състои от набор от реформи и инвестиции, съсредоточени в ключови области, като цифровизацията, екологичния преход, образованието и обучението, достъпа до финансиране, културата, научните изследвания и иновациите и здравеопазването.
- (8) ПВУ предвижда насочени към бъдещето мерки за улесняване на цифровата трансформация и екологичния преход на чешката икономика. Тези мерки включват разширяване на електронното управление, включително отворени данни и услуги за електронно здравеопазване, инвестиции в цифровизацията на правосъдната система на държавата, разширяване на мрежите с много голям капацитет и 5G мрежите, цифрови иновации и цифрови умения и цифровизация на промишлеността. ПВУ има за цел да увеличи дела на устойчивите видове транспорт, да спестява енергия и да намали емисиите на парникови газове, като същевременно допринесе за целите за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към изменението на климата, за опазване и възстановяване на природата и за прилагане на решения, свързани с кръговата икономика. Мерките са насочени към специфичните социално-икономически предизвикателства, пред които е изправена Чехия, чрез подкрепа на екосистемата за иновации и развитие на умения в образованието и обучението, като същевременно се вземат предвид социалните различия.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

- (9) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.2 към същия регламент се очаква ПВУ да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за държавата препоръки, отправени към Чехия, включително техните фискални аспекти, или с предизвикателствата, посочени в други документи от значение, официално приети от Комисията в рамките на европейския семестър.

- (10) ПВУ включва набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното справяне с всички или със значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, които Съветът отправи към Чехия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., по-специално в областта на здравеопазването, уменията и образованието, зеления и цифровия преход, транспорта, подкрепата за бизнеса и научните изследвания и иновациите. ПВУ допринася за справянето със структурните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, тъй като включва редица реформи и инвестиции, които се очаква да предизвикат напредък за чешката икономика и общество. Той поставя силен акцент върху инвестициите в посочените области, по-специално в енергетиката, цифровата инфраструктура и устойчивия транспорт. В областта на енергетиката Чехия планира да модернизира местните разпределителните мрежи за централно отопление, да увеличи възобновяемите енергийни източници, да подобри енергийната ефективност в жилищни и обществени сгради и да замени котлите на въглища за домакинствата. Проектите за цифрова и транспортна инфраструктура са съсредоточени върху цифрови и железопътни мрежи с много голям капацитет, които следва да допринесат за изграждането на модерни и екологични основи за бъдещ ръст на производителността.

- (11) Инвестициите, включени в ПВУ, следва да бъдат подкрепени от реформа на процедурата за издаване на разрешения за строеж, включително цифровизация на процеса, която значително ще намали продължителността му. Очаква се мерките за електронно управление и борба с корупцията да подобрят допълнително бизнес средата. Потенциалът за растеж и конкурентоспособността на чешката икономика следва да бъдат подкрепени също от инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, които следва да са насочени към публично-частно сътрудничество, достъп до финансиране и нефинансова подкрепа за иновативни предприятия, по-специално МСП и подобряване на екосистемата за иновации, като акцентът следва да бъде поставен също върху области като промишлеността, околната среда, транспорта, културата, цифровизацията и здравното обслужване. Очаква се препоръките на Съвета, свързани с пазара на труда, уменията и образованието, да бъдат разгледани чрез схеми за преквалификация, обучение в рамките на предприятията, възможности за учене през целия живот, нови детски заведения, компетентности в областта на цифровите технологии за учителите, актуализирана учебна програма за насърчаване на цифровите умения и грамотност и ИТ оборудване за училищата, както и мерки, насочени към неравенствата в образованието. Очаква се препоръките относно здравеопазването да бъдат разгледани чрез засилени грижи за превенция и рехабилитация на раковите заболявания, разработване на портал за електронно здравеопазване за насърчаване на интегрирани здравни практики и подкрепа за образованието в здравното обслужване. По-нататъшните допълващи действия включват мерки за подобряване на дългосрочните грижи.

- (12) Може да се смята, че препоръките на Съвета, свързани с непосредствените мерки на фискалната политика в отговор на пандемията, не попадат в обхвата на ПВУ на Чехия, въпреки че като цяло през 2020 г. и 2021 г. Чехия е отговорила адекватно и в достатъчна степен на непосредствената необходимост да се подкрепи икономиката с фискални средства в съответствие с разпоредбите на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж.
- (13) Дългосрочната устойчивост на публичните финанси не е разгледана в ПВУ. Предвид средносрочния и дългосрочния характер на постигането на тази цел в настоящата икономическа ситуация, тя може да се определи като по-малко спешна, отколкото останалите препоръки. От Чехия обаче се очаква да продължи да наблюдава средни нива на рискове за фискалната устойчивост на публичните финанси в дългосрочен план главно поради разходите, свързани с едно застаряващо население. Поради това подобряването на дългосрочната фискална устойчивост на пенсионната и здравната система остава важно предизвикателство, с което Чехия трябва да се справи през следващите години. Освен това, в отговор на препоръките ПВУ отчита само до известна степен регионалните различия.

Принос към потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост

- (14) В съответствие с член 19, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.3 към същия регламент се очаква ПВУ да спомага ефективно (рейтинг „А“) за укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на Чехия, като допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата във връзка с COVID-19, като при това засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.
- (15) Симулациите на службите на Комисията показват, че ПВУ, заедно с останалите мерки от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, има потенциал да увеличи БВП на Чехия между 0,8 % и 1,2 % до 2026 г. без да се включва възможното положително въздействие на структурните реформи, което може да бъде значително. Очаква се ПВУ да допринесе за икономическия растеж и създаването на работни места в Чехия. В ПВУ последователно се разглеждат няколко от посочените слабости на икономиката, по-специално излагането на промишлеността на рисковете, породени от автоматизацията и екологичния преход, ниските нива на финансиране на НИРД на иновативни предприятия в начален етап на развитие, несъответствието между уменията и потребностите, слабото участие на пазара на труда на жени и нискоквалифицирани лица и неефективността в публичната администрация.

- (16) ПВУ включва мерки за справяне с тези слабости и уязвимости, като по-специално предвижда насочване на финансова и нефинансова подкрепа към МСП, големи предприятия и проекти, което да им даде възможност да участват в екологичния и цифровия преход, инвестиции в транспорта, мерки, насочени към подобряване на екосистемата за научни изследвания и иновации, насърчаване на научно-стопанското сътрудничество и финансиране на цифровизацията, научните изследвания и иновациите в стратегически сектори в съответствие със стратегията за интелигентна специализация и осигуряване на финансиране на ранен етап за стартиращи предприятия. Мерките за приспособимост на работната сила включват преразглеждане на учебните програми и действия за повишаване на квалификацията и преквалификация, докато ниската степен на участие на пазара на труда на жените с малки деца се решава чрез увеличаване на капацитета на детските заведения. ПВУ предвижда мерки за насърчаване на използването на електронно управление за опростяване на процедурите за издаване на разрешения за строеж и за укрепване на мерките за предотвратяване на корупцията чрез законодателни действия, които следва да допринесат за подобряване на стопанската среда за частните инвеститори.

- (17) ПВУ допринася за справянето с няколко социални предизвикателства, които са важни за Чехия, и подпомага прилагането на Европейския стълб на социалните права. Очаква се мерките да подпомогнат социалното сближаване и да отговорят на множество предизвикателства в тази област. Предоставянето на мрежи с много голям капацитет за селските райони се очаква да смекчи разделението между градовете и селските райони по отношение на достъпа до свързаност. Засилената подкрепа на училища с по-висок дял от ученици в неравностойно социално-икономическо положение и предоставянето на ИТ оборудване за ученици и студенти в неравностойно положение следва да помогне за справяне с неравенствата в образованието. Увеличаването на капацитета за предучилищно образование и обучение следва да засили равните възможности и да насърчи участието на жените на пазара на труда. Други важни мерки, насочени към нуждите на децата, включват учебни реформи за укрепване на компетентности на учениците в областта на цифровите технологии и използването на цифрови ресурси.
- (18) Инвестицията в обществени транспортни мрежи и инфраструктура за цифрова свързаност е от особено значение за структурно необлагодетелстваните региони и хората с ниски заплати в градските райони. Мерките също така се очаква да подпомогнат декарбонизацията на централното отопление и икономии на енергия за домакинствата. Освен това инвестицията за подмяна на замърсяващите отоплителни системи, работещи на въглища, с термпомпи и котли на биомаса в жилищни сгради на семейства с ниски доходи следва да намали енергийната бедност и да снижи разходите за зелени инвестиции. Социалните нужди на уязвимите лица също следва да бъдат подкрепени чрез по-лесен достъп до програми за здравен скрининг, увеличен капацитет на социалните грижи и инвестиции в инфраструктура за социални грижи.

Ненанасяне на значителни вреди

- (19) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.4 от към същия регламент се очаква ПВУ да гарантира, че никоя от мерките (рейтинг „А“) за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в ПВУ, не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ („принцип за ненанасяне на значителни вреди“). Чехия е извършила оценка на включените в ПВУ мерки от гледна точка на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. За справяне с потенциалното вредно въздействие върху околната среда на всички съответни мерки следва да се предвидят подходящи гаранции, включително съответните ключови етапи и цели, гарантиращи, че са изпълнени приложимите екологични критерии. При необходимост следва да се определят ключови етапи, за да се осигури прилагането на смекчаващи мерки с цел избягване на значителни вреди. Такъв е случаят с мерките в подкрепа на модернизацията на разпределителните мрежи за централно отопление, подмяната на котли, работещи на въглища, с газови кондензационни котли и котли на базата на биомаса в жилищни и обществени сгради и защитата от наводнения.

¹ Регламент(ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.5 към същия регламент ПВУ съдържа мерки, които допринасят до голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 41,6 % от общия размер на разпределените по ПВУ средства, изчислени в съответствие с методологията, предвидена в приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. В съответствие с член 17 от посочения регламент ПВУ е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата до 2030 г.
- (21) Очаква се инвестициите във възобновяеми енергийни източници, модернизацията на разпределителните мрежи за централно отопление, подмяната на котли на въглища и подобряването на енергийната ефективност на жилищни и обществени сгради да помогнат на Чехия да постигне целите си за декарбонизация до 2030 г. и да подкрепят прехода към кръгова икономика. Инвестициите в газ и биомаса се подчиняват на специфични условия и следва да се ръководят от критериите за устойчивост на възобновяемите енергийни източници, които ще бъдат приети от Чехия. Инвестициите в устойчив транспорт следва да подобрят железопътната инфраструктура и инфраструктурата за чиста мобилност, включително електромобилността. Очаква се посочените подобрения да засилят цялостната екосистема за мобилност, която е ключова за чешката икономика.

- (22) Реформите и инвестициите, свързани с опазването на природата и управлението на водите, се очаква да помогнат за справянето в известна степен с предизвикателствата пред Чехия, свързани с адаптирането към изменението на климата и опазването на водните източници, природата и биологичното разнообразие.

Принос към цифровия преход

- (23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.6 към същия регламент ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на цифровия преход възлизат на сума, която представлява 22,1 % от общия размер на разпределените по ПВУ средства, изчислени в съответствие с методологията, предвидена в приложение VII към Регламент (ЕС) 2021/241.

- (24) С ПВУ се предлагат амбициозни мерки за цифрова трансформация на чешката икономика, като се възприема цялостен подход, който допринася за развитието на националното равнище на европейската цифрова екосистема. Предложените мерки съчетават инвестиции в мрежи с много голям капацитет и 5G мрежи, технологични демонстрационни проекти, изграждане на квантова комуникационна инфраструктура, подпомагане на дружествата при използване на възможностите на цифровите иновации и улесняване на трансфера на ноу-хау с помощта на центрове за цифрови иновации и центрове за изпитване и експериментиране. За да се отговори на променящите се нужди на пазара на труда, с ПВУ се насърчават също цифровите умения чрез програми за повишаване на квалификацията и преквалификация, както и цифровата реформа в образованието. Мерките за осигуряване на цифрови умения на учителите и учениците се комбинират с осигуряването на ИТ оборудване и свързаност за училищата и учениците, като същевременно се вземат предвид регионалните и социалните различия.

- (25) Реформите следва да гарантират, че промените в цифровата трансформация ще останат устойчиви и ефективни. Съгласно чешкия ПВУ предоставянето на услуги за електронно управление и електронно здравеопазване следва да бъде разширено, което се очаква да повиши ефективността на публичната администрация и да подобри бизнес средата. Ще бъдат въведени промени в процедурата за издаване на разрешения за строеж и тя следва да бъде цифровизирана, за да се ускорят и опростят съответните процеси. Реформирането на учебните програми в началното и средното образование следва да подпомогне развитието на цифровата грамотност на учениците в Чехия. С ПВУ също така се въвежда подобрен модел на управление с цел ефективно да се контролират цифровата трансформация и цифровите иновации и да се подпомогнат технологичните стартиращи предприятия. Следователно се очаква ПВУ да обхване важните аспекти на цифровата трансформация и цифровата екосистема като цяло и по този начин да се подобри конкурентоспособността на чешката икономика.

Трайно въздействие

- (26) В съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.7 към същия регламент се очаква ПВУ да окаже трайно въздействие върху Чехия в голяма степен (рейтинг „А“).

- (27) ПВУ на Чехия представя набор от реформи и инвестиции с акцент върху инвестициите, които имат потенциал да окажат трайно въздействие върху Чехия. С ПВУ се въвеждат мерки, които целят постигането на структурни промени в публичната администрация, транспорта, енергоспестяването и енергийните ресурси на домакинствата, уменията и образованието, борбата с корупцията, научните изследвания и иновациите и достъпа до здравеопазване и дългосрочни грижи. ПВУ предлага амбициозна програма за цифровизация на бизнеса и поддържаща програма за възстановяване за укрепване на екосистемата за иновации, която следва да насърчи устойчивия растеж и да увеличи конкурентоспособността на Чехия.

- (28) Очаква се големите инвестиции да доведат до трайни промени в чешката икономика. Инвестициите в устойчиви видове транспорт, като железопътни линии, и в енергийно ефективно обновяване на жилищния фонд и обществените сгради следва да намали замърсяването на въздуха, да подпомогне екологичния преход и да допринесе за териториалното сближаване. Инвестициите в иновативни стартиращи предприятия, МСП и големи предприятия чрез различни схеми за финансиране, съчетани с укрепването на екосистемата за иновации и публично-частно партньорство и инвестиции в мрежи с много голям капацитет, следва да насърчат иновациите и конкурентоспособността на чешките предприятия и да допринесат в същото време за екологичния и цифровия преход. Планираните инвестиции за цифровия преход на правосъдната система на Чехия имат потенциала да засилят нейната ефикасност и устойчивост и да подобрят достъпа до правосъдие. Реформите в здравеопазването се подкрепят от инвестиции в специализирани грижи, електронно здравеопазване, програми за скрининг и цялостни рехабилитационни грижи, както и във високи постижения в научните изследвания в избрани области на здравеопазването, които могат да подобрят здравните резултати. Инвестициите в образованието, обучението и социалните грижи подпомагат социалното сближаване и допринасят за смекчаване на потенциалното въздействие на променящите се тенденции на пазара на труда и в демографската ситуация. Тези инвестиции се допълват от по-нататъшни инвестиции в подготовка на проекти, обучение, повишаване на осведомеността, методологична и аналитична подкрепа на централно, регионално и местно ниво с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход и максимално увеличаване на въздействието и усвояването на допълнителни ресурси, включително средствата от Механизма.
- (29) Трайното въздействие на ПВУ може да бъде засилено също и чрез полезни взаимодействия между ПВУ и други програми, включително програмите, финансирани от фондовете по линия на политиката на сближаване, и по-специално чрез преодоляване по същество на дълбоко вкоренените териториални предизвикателства и насърчаване на балансирано развитие.

Мониторинг и изпълнение

- (30) В съответствие с член 19, параграф 3, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.8 към същия регламент мерките, предложени в ПВУ, доколкото са допълнени от мерките, съдържащи се в настоящото решение като ключови етапи, са минимално (рейтинг „В“) необходимите, за да се гарантират ефективен мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително на предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели.
- (31) Националната уредба за изпълнението на ПВУ е изложена в Правителствена резолюция № 467 от 17 май 2021 г. Управителният съвет на националния ПВУ е най-висшият орган за вземане на решения и даване на одобрение в Чехия, който отговаря за цялостната координация и наблюдение на ПВУ. Министерството на промишлеността и търговията, в качеството си на отговорен орган за ПВУ и за неговото изпълнение, отговаря за координацията, мониторинга и докладването за ПВУ и е основното звено за контакт за Комисията. Министерството на промишлеността и търговията следва да изготвя искания за плащане до Комисията, след като отговорниците за компонентите декларират, че съответните ключови етапи са изпълнени и одитният орган към Министерството на финансите извърши одит на системата, което включва съществена проверка на декларираните ключови етапи и цели. След неотдавнашен одит на други програми на Съюза Министерството на промишлеността и търговията получи одитно становище с резерви поради липсата на ефективни мерки за предотвратяване, разкриване и коригиране на случаи на конфликт на интереси. По този въпрос следва да бъдат определени ключови етапи, за да се гарантира, че тези слабости ще бъдат отстранени преди първото искане за плащане.

- (32) Държавите членки следва да гарантират, че финансовата подкрепа по линия на Механизма се съобщава и признава в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2021/241. Техническа подкрепа за държавите членки при изпълнението на техните ПВУ може да бъде поискана по линия на Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета¹, или по линия на други, специфични за сектора инструменти като механизма за подкрепа в областта на политиките на „Хоризонт“.

Оценка на разходите

- (33) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.9 към същия регламент представената в ПВУ обосновка за размера на прогнозните общи разходи по ПВУ е в умерена степен разумна и реалистична (рейтинг „В“). Тя съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

¹ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

- (34) Чехия предостави разчети, основани на подходяща обосновка, доказателства и методика за по-голямата част от разходите по мерките, включени в ПВУ. Равнището на информацията за разходите и подкрепящите документи е средно. В много случаи разходите са сравнявани по отношение на минали проекти или данни за търгове за подобни инвестиции, извършени в Чехия или други държави членки. Когато това не е възможно, разчети за разходите се предоставят най-вече като се използват подходи „отдолу нагоре“, базирани на пазарните цени на големите фактори за разходите. За няколко по-малки мерки подробните обяснения на разчетите за разходите или подкрепящата документация са ограничени. Според тази информация няма индикации, че общата обоснованост, правдоподобност и допълняемост на разчетите за разходите ще бъдат нарушени. И накрая, прогнозните общи разходи по ПВУ са в съответствие с принципа на ефективност на разходите и са съизмерими с очакваното национално икономическо и социално въздействие.

Защита на финансовите интереси на Съюза

- (35) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.10 към същия регламент мерките, предложени в ПВУ, доколкото са допълнени от мерките, съдържащи се в настоящото решение като ключови етапи, са подходящи (рейтинг „А“) за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставени по посочения регламент, а чрез механизмите се очаква ефективно да бъде избегнато двойно финансиране по посочения регламент и по други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и механизми за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на Съюза, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 1).

- (36) Системата за вътрешен контрол, описана в ПВУ, допълнена от мерките, съдържащи се в настоящото решение като ключови етапи, се основава на стабилни процеси и структури и ясно определя участниците (органи/субекти) и техните роли и отговорности за изпълнението на задачите по вътрешния контрол. Системата за вътрешен контрол се състои от следните нива: а) проверки на управлението, извършвани от отговорниците за компонентите и координиращия орган на равнището на Министерството на промишлеността и търговията; и б) одити, извършвани от националния одитен орган, централизиран в Министерството на финансите. Взето заедно описанието на системата за вътрешен контрол и други съответни мерки в ПВУ, включително за събирането и предоставянето на данни за крайните получатели, е приемливо по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата по Регламент (ЕС) 2021/241 и за избягване на двойното финансиране по посочения регламент и други програми на Съюза.

(37) Определени са допълнителни ключови етапи, които изискват а) преглед на съответствието на националните процедури, за да се гарантира, че прилагането на принципа за действителен собственик в контекста на системата за вътрешен контрол на Механизма е напълно съгласувано с определението за „действителен собственик“ по член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета¹; б) координиращият орган да издава насоки относно избягването и управлението на конфликти на интереси съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета² (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) и приложимото национално право за отговорниците за компонентите и други субекти, осъществяващи реформи и инвестиции в рамките на ПВУ, като възнамерява допълнително да засили мерките за защита на бюджета на Съюза срещу измами и нередности; в) одитният орган да приеме одитна стратегия, гарантираща независим и ефективен одит на изпълнението на Механизма за възстановяване и устойчивост; и г) управителният съвет на националния ПВУ да одобри и приложи процедури за системата във връзка със събирането, съхранението и обработката на данни по отношение на всички крайни получатели, включително всички действителни собственици, за които се съдържа определение в член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849. Тези ключови етапи трябва да бъдат изпълнени, преди първото искане за плащане да бъде представено на Комисията.

¹ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

² Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

(38) Въпреки че описанието на системата за вътрешен контрол и другите мерки за предотвратяване, откриване и коригиране на конфликтите на интереси е приемливо, като се вземат предвид сериозните недостатъци в чешката система за управление и контрол с цел избягване на конфликти на интереси, разкрити при неотдавнашен одит на други програми на Съюза, одитният орган следва да извършва специален одит на ефективността на системата за вътрешен контрол. Докладът съдържа одитно становище без резерви относно ефективността на системата за вътрешен контрол с цел избягване на конфликти на интереси на равнището на ПВУ, по-специално, относно това дали: а) процедурите по събиране, съхранение и обработване на данни по отношение на всички крайни получатели, включително всички действителни собственици, за които се съдържа определение в член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849, са правилно проведени; б) системата за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и коригиране на конфликтите на интереси е в съответствие с член 61 от Финансовия регламент; и в) националните процедури за контрол за избягване на конфликтите на интереси за всички действителни собственици са ефективни. В съответствие с член 20, параграф 5, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 Чехия следва да изпълни тези мерки, за да спази член 22 от посочения регламент, като потвърди тяхното изпълнение с първото искане за плащане. Докладът следва да описва установените слабости и недостатъци, както и предприетите корективни действия.

- (39) Чехия посочи, че в момента се обсъжда информационна система за управление и докладване на ключовите етапи и целите, за да се изпълнят специфичните изисквания за управление и докладване, описани в ПВУ. Ключов етап следва да гарантира, че до момента на първото искане за плащане е въведена и действа система от регистри за мониторинг на изпълнението на Механизма. Системата следва да включва най-малко следните функционалности: а) събиране на данни и мониторинг на постигането на етапните цели и целевите стойности; и б) събиране, съхраняване и осигуряване на достъп до данните, изисквани съгласно член 22, параграф 2, буква г), подточки i)–iii) от Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 22, параграф 2, буква д) от посочения регламент.
- (40) Наличието на стабилна рамка за борба с корупцията е абсолютно необходимо за предотвратяването, разкриването и коригирането на нередности, като измами, корупция или конфликти на интереси, при използването на средствата по Регламент (ЕС) 2021/241. За предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, корупция и конфликти на интереси е необходимо укрепване на законодателната рамка с цел по-успешно предотвратяване на корупцията в контекста на изпълнението на ПВУ.

Съгласуваност на ПВУ

- (41) В съответствие с член 19, параграф 3, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/241 и приложение V, критерий 2.11 към същия регламент ПВУ включва в умерена степен (рейтинг „В“) мерки за изпълнение на реформи и публични инвестиционни проекти, които представляват съгласувани действия.

(42) ПВУ на Чехия представлява цялостен пакет от мерки с изразена насоченост към инвестиции. ПВУ е структуриран въз основа на шест приоритета, а именно цифрова трансформация, устойчива транспортна инфраструктура, образование и пазар на труда, институции и подкрепа за предприятията, научни изследвания и иновации, както и здраве и устойчивост на населението. Тези приоритети се изпълняват чрез 26 компонента. Налице са полезни взаимодействия между редица компоненти. ПВУ осигурява цялостен баланс между реформи и инвестиции. И все пак за някои компоненти инвестициите не са придружени от съответни реформи. Необходимостта от установяване на системно допълване с финансирането по линия на политиката на сближаване е очевидна и в компонентите са представени някои примери. Разделителните линии са достатъчно развити, но също така следва да зависят от финализирането на Споразумението за партньорство и програмите на политиката на сближаване.

- (43) В ПВУ на Чехия се съдържат редица мерки, които са насочени към предизвикателствата пред държавата по отношение на равенството между половете и равните възможности за всички. Що се отнася до равенството между половете, ПВУ е предназначен да увеличи участието на жените с малки деца на пазара на труда чрез значителни инвестиции в предучилищни учебни заведения за деца до тригодишна възраст. ПВУ също включва законодателна реформа, която по-добре да насочи активните политики на пазара на труда към най-уязвимите групи. Частта от ПВУ, насочена към неравенствата в образованието, включва засилена подкрепа за училища с висок дял деца в неравностойно социално-икономическо положение, обучение и наставничество на учители, работещи с хетерогенни групи ученици, както и допълнителни учебни занятия за деца в риск от неуспех поради продължителното затваряне на училищата. В ПВУ също така се предвиждат инвестиции в цифрово оборудване на училищата, за да се осигури достъп до обучение на ученици и студенти в неравностойно положение. В ПВУ обаче не се споменава изрично как се очаква мерките да се справят с предизвикателствата, пред които е изправена ромската общност. Положението и нуждите на хората с увреждания са разгледани в няколко части на ПВУ, включително по отношение на новия строителен кодекс, обновяването на сградите и подобряването на тяхната достъпност, цифровизацията, електронното здравеопазване и социалните грижи. Разгледани са и предизвикателствата, пред които са изправени възрастните хора, по-специално чрез подобряване на качеството и достъпността на дългосрочните грижи, социалните грижи и здравното обслужване. Предвиждат се конкретни инвестиции в енергийна ефективност за домакинствата от социални групи в неравностойно положение.

Самооценка на сигурността

- (44) ПВУ включва самооценка на сигурността на инвестициите в цифров капацитет и свързаност в съответствие с член 18, параграф 4, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241. ПВУ включва инвестиции в цифрова инфраструктура, като мрежи с голям капацитет и 5G мрежи, инфраструктура за информационни и комуникационни технологии, включително услуги в облак за електронно управление, развитие на киберсигурността и квантова комуникационна инфраструктура.

Трансгранични и многонационални проекти

- (45) В ПВУ се предлагат няколко проекта с трансгранично измерение, най-вече по отношение на цифровия преход. Чрез него се подкрепят НИРД в предприятията и европейските и националните цифрови иновационни центрове с цел стимулиране на цифровата трансформация на МСП, както и създаването на европейски механизъм за изпитване и експериментиране. ПВУ предвижда няколко инвестиции, които са част от трансгранични и многонационални инициативи или мрежи, включително нов европейски център за високи постижения в областта на ИИ (изкуствен интелект), потенциален важен проект от общоевропейски интерес в областта на микроелектрониката и свързаността с особен акцент върху микропроцесорите, създаването и изграждането на капацитет за трансфер на знания за цифровите технологии и Европейската инфраструктура за услуги в областта на блоковите вериги. ПВУ също така подкрепя изграждането на квантова комуникационна инфраструктура, участието на Чехия в 5G мрежи и въвеждането на 5G екосистеми в държавите членки.

Процес на консултации

- (46) Чешките органи са провели процес на консултации преди представянето на ПВУ в съответствие с националната правна рамка главно чрез тристранен форум с представители на социалните партньори. ПВУ е преминал и през стандартна междуведомствена консултация и парламентарно разискване. За да се гарантира ангажираността на съответните участници, от решаващо значение е да се осигури участието на всички местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори, през целия период на изпълнението на инвестициите и реформите, включени в ПВУ.

Положителна оценка

- (47) Вследствие на положителната оценка на Комисията относно ПВУ на Чехия с констатацията, че ПВУ отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 от посочения регламент и приложение V към него, в настоящото решение следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на ПВУ, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, която се предоставя от Съюза за изпълнението на ПВУ под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

- (48) Прогнозните общи разходи за ПВУ на Чехия възлизат на 179 142 931 000 CZK, което се равнява на 7 035 697 549 EUR съгласно референтния курс на ЕЦБ за CZK от 1 юни 2021 г. Тъй като ПВУ отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, и освен това, тъй като размерът на прогнозните общи разходи за ПВУ е по-малък от максималното финансово участие, налично за Чехия, финансовото участие, разпределено за ПВУ на Чехия, следва да се равнява на сумата на прогнозните общи разходи за ПВУ.
- (49) В съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 изчисляването на максималното финансово участие за Чехия трябва да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. Поради това в съответствие с член 23, параграф 1 от посочения регламент за Чехия следва да се предостави сума, която не надхвърля максималното финансово участие, посочено в член 11, параграф 1, буква а) от същия регламент, така че да бъде поето правно задължение до 31 декември 2022 г. При необходимост, след актуализирането на максималното финансово участие, Съветът, по предложение на Комисията, следва да измени настоящото решение, за да включи без ненужно забавяне актуализираното максимално финансово участие, изчислено в съответствие с член 11, параграф 2 от същия регламент.

- (50) Подкрепата, която трябва да се предостави, се финансира чрез заеми, взети от Комисията от името на Съюза въз основа на член 5 от Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета¹. Подкрепата следва да бъде изплатена на вноски, след като Чехия изпълни задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на ПВУ.
- (51) Чехия е поискала предварително финансиране в размер на 13 % от финансовото участие. Тази сума следва да се предостави на Чехия, при условие че влезе в сила споразумението, предвидено в член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 (наричано по-нататък „споразумението за финансиране“), и в съответствие с това споразумение.
- (52) Настоящото решение не следва не засяга резултатите от процедурите, свързани с отпускането на средства на Съюза по всяка програма на Съюза, различна от Механизма, или процедурите, свързани с нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които могат да бъдат предприети, по-специално съгласно членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

¹ Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом (ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1).

Член 1

Одобряване на оценката на ПВУ

Одобрява се оценката на ПВУ на Чехия въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Финансово участие

1. Съюзът предоставя на Чехия финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 7 035 697 549 EUR. Сума в размер на 3 537 379 398 EUR е на разположение за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г.¹. Ако в резултат от актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, за Чехия бъде изчислено актуализирано максимално финансово участие, което е равно или по-голямо от 7 035 697 549 EUR, допълнителна сума в размер на 3 498 318 151 EUR е на разположение за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г. Ако в резултат на актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, за Чехия бъде изчислено актуализирано максимално финансово участие, което е по-малко от 7 035 697 549 EUR, разликата между актуализираното максимално финансово участие и сумата от 3 537 379 398 EUR е на разположение за поемане на правно задължение в съответствие с процедурата, предвидена в член 20, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2021/241, от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.

¹ Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Чехия от разходите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методологията, изложена в член 11 от посочения регламент.

2. Комисията предоставя на Чехия финансовото участие от Съюза на вноски в съответствие с приложението към настоящото решение. Сума в размер на 914 640 681 EUR се предоставя като предварително финансиране, равняващо се на 13 % от финансовото участие. Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Големината на траншовете зависи от наличието на финансиране.
3. Предварителното финансиране се отпуска, при условие че влезе в сила споразумението за финансиране и в съответствие със същото споразумение. Предварителното финансиране се уравнява чрез пропорционалното му приспадане от изплащането на вноските.
4. Отпускането на вноските в съответствие със споразумението за финансиране зависи от наличието на финансиране и от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Чехия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на ПВУ. За да има право да получи плащане, Чехия трябва да изпълни ключовите етапи и целите не по-късно от 31 август 2026 г., при условие че са влезли в сила правните задължения, посочени в параграф 1.

Член 3
Адресат

Адресат на настоящото решение е Чешката република.

Съставено в ... на

За Съвета
Председател
